

**ZAVRŠJE: KOD SELA ČIRKOTI PRONAĐEN NIZ
VRIJEDNIH ARHEOLOŠKIH NALAZA**

Sveti Križ skriva brojne tajne o Istri u prapovijesti

NA LOKALITETU SVETI KRIŽ KOD SELA ČIRKOTI BLIZU ZAVRŠJA

Sveti Križ skriva k o prapovijesno

Brojni svjedoci nekadašnjeg života

NAPISAO I SNIMIO **Luka JELAVIĆ**

ZAVRŠJE - Mještani naselja Čirkoti, na uzvisini iznad drevnog Završja, godinama su pri kopanju vrtova i obradi zemlje znali nalaziti zanimljive dijelove keramike i metalnih predmeta, uočavajući da se radi o dijelovima uporabnih predmeta iz nekih davnih vremena. Kada su radnici Istarskog vodovoda, radeći na postavljanju vodovodnog ogranka prema naselju Čirkoti, bagerima su zgrabili nekoliko takvih predmeta, što je upućivalo da se radi o nekim arheološkim nalazima. Stigla je potom i ekipa Službe za arheološku baštinu Hrvatskog restauratorskog zavoda i utvrdila da je jedan dio predmeta već uništen i da se radi o višeslojnom arheološkom nalazištu.

Ostaci nekoliko stambenih objekata

U kolovozu 2011. godine počela su zaštitna arheološka istraživanja na lokalitetu Sveti Križ, najvišoj i dominantnoj koti tog područja, odakle se vidi cijela dolina Mirne. Istražene su četiri uže lokacije ukupne površine od

Pronađeni su ostaci nekoliko stambenih objekata s mnoštvom pripadajućeg pokretnog materijala, kao što su keramika i kosti, a pronađeno je i malo kremenog materijala koji se okvirno može pripisati vremenu mlađeg kamenog doba, odnosno neolitika, dok se na cijeloj površini mogu naći ostaci tegula i amfora iz antičkog vremena

samo 58 kvadrata. Iako se radilo o prilično maloj površini koja je istražena, iskopavanja su dala više nego zanimljive i vrijedne rezultate. Potvrđeno je postojanje gradinskog naselja iz kasnobrončanog i ranoželjeznog doba na uzvisini Sv. Križ, a nalazi govore o prapovijesnom, antičkom i srednjovjekovnom lokalitetu.

- Pronađeni su ostaci nekoliko stambenih objekata s mnoštvom pripadajućeg pokretnog materijala, kao što su keramika i kosti, a pronađeno je i malo kremenog materijala koji se okvirno može pripisati vremenu mlađeg kamenog doba, odnosno neolitika, dok se na cijeloj površini mogu naći ostaci tegula i amfora iz antičkog vremena. Sam toponim Sv. križ također ukazuje na postojanje svetišta tijekom srednjeg ili no-

Iskopavanje je obavljeno na samo 58 „kvadrata“

vog vijeka, a postojanje sela s crkvom čvrsto je povezano s tradicijom lokalnog stanovništva. Keramički ulomci, koji se mogu pripisati vremenu od XII. ili XIII. stoljeća, pronađeni na sjevernoj padini brda, donekle potvrđuju

te pretpostavke. Brojnost pokretnog materijala potvrđuje bogatstvo i važnost ovog višeslojnog nalazišta - zapisao je u elaboratu zamjenik voditelja istraživanja Tihomir Percan koji je dodao kako lokalitet Sv. Križ svojim bogat-

PRONAĐEN NIZ VRIJEDNIH ARHEOLOŠKIH NALAZA

vojne nalaze om životu

Izloženi nalazi bit će dostupni sve do rujna ove godine

Dio nađenih predmeta

- Ovdje u Završju izložili smo samo mali dio nađenih predmeta, neke dijelove smo objedinili u cjelinu. Prvi put smo izložili i predstavili naša otkrića, naše nalaze. Mislili smo da ćemo na lokalitetu Sveti Križ ostati vrlo kratko, ali nalazište je vrlo bogato i tamo ima još puno posla. Zahvaljujem svim kolegama koji su radili na lokalitetu, hvala Općini Grožnjan, kao i obitelji Circota koji su ustupili dio nalaza, dodao je Tihomir Percan.

stvom i položajem zasigurno spada među značajnije lokalitete u sjevernoj Istri.

Zaštititi oko 24 hektara tog područja

Dio arheoloških nalaza predstavljen je nedavno u Završju i tu će, u prostorima Kulturnog centra u zgradi nekadašnje škole, tijekom ljeta biti dostupan svim posjetiteljima i turistima. Svoje su zadovoljstvo tom prilikom iskazali načelnik Općine Gro-

žnjan Claudio Stocovaz, a posebno Lilia i Daniela Circota koje žive u Čirkotima i koje su sakupljale dijelove pronađenih ostataka. Nalazište i nalaze je na prigodnom svečanom otvaranju predstavio arh. Tihomir Percan, koji je radio na samom lokalitetu.

- Zahvaljujem svima koji su pridonijeli ovom otkriću čime je potvrđeno da lokalitet Sveti Križ skriva slojevitost kultura, od neolitika dalje, da je tu život bio prije desetak ti-

suća godina, a da su se vjerojatno tadašnji žitelji mnogo kasnije preseljavali u veća mjesta poput Završja. Cilj je zaštititi oko 24 hektara tog područja, da se nastave istraživanja jer i ovi nalazi na vrlo malom području govore o bogatstvu nalaza i to gotovo na površini. Želimo nastaviti ove aktivnosti s konačnim ciljem proširenja turističke ponude vezane za Završje i okolicu, gdje je također niz arheoloških nalaza, a sve želimo objediniti u budućem arheološkom muzeju, rekao je načelnik Stocovaz.

Tri velike jame bile su prepune keramike

Među najvažnijim otkrićima smatraju se tri zatvorene cjeline, jame, s obzirom na brojni keramički materijal pronađen u njima. Neke su jame bile prepune keramičkog materijala, među kojima su bili gotovo čitavi lonci, šalice i zdjele. pronađeni tipovi posuda karakteristični su prije svega za razdoblje kasnog brončanog doba, ali neki pronađeni predmeti, poput šalice sa zaobljenim tijelom i trakastom ručkom, pokazuju da se radi i o nešto mlađem razdoblju. Radiokarbonska analiza uzoraka ugljena će pokazati točno razdoblje. Pronađeni keramički predmeti ili njihovi dijelovi (zdjele, lonci, pitosi...) različito su ukrašeni (urezivanje, rebra, potkove, otisci prstiju...). Neki koštani predmeti su obrađeni (probušena kost, koštana perla), kao i kremen (strjelica, sječivo), a nađeno je i nekoliko kamenih alata. Iako ima nalaza iz najstarijeg razdoblja, nađeni su predmeti keramike koji pripadaju i novijem vremenu (XII. ili XIII. stoljeće), što potvrđuje dugo korištenje tog lokaliteta za življenje ili u za vojne potrebe. Daljnja iskopavanja upotpunit će sliku o životu na tom višeslojnom lokalitetu punom dragocjenih povijesnih tragova.